

Høringsinnspill til regional plan for likestilling, inkludering og mangfold fra Sanitetskvinnene Agder

Sanitetskvinnene i Agder takker for muligheten til å komme med innspill til regional plan for likestilling, inkludering og mangfold. Sanitetskvinnene er Norges største kvinneorganisasjon med 44 000 medlemmer og 550 lokalforeninger over hele landet. Vi eier og drifter et stort antall ideelle virksomheter i spennet fra store sykehus som leverer til spesialisttjenesten til kommunale omsorgsboliger. Vi er også en stor nasjonal beredskapsorganisasjon med 5500 beredskapsfrivillige. Over hele landet driver Sanitetsforeninger frivillige kvinnehelseaktiviteter, tilbud til voldsutsatte, språktrening og fellesskap rundt måltider eller fysisk aktivitet. Vi har også fire kvinnehelsehus i Norge. I tillegg er vi en stor kvinnehelseforskningsaktør.

I Agder har vi Kvinnehelsehus i Kristiansand, som tilbyr en rekke lavterskel aktiviteter som spesielt treffer sårbare kvinner. Vi har et regionalt nedslagsfelt. Kvinnehelsehuset er mer enn bare en møteplass for kvinner, det er også et sted der kvinner kan lære mer om egen helse gjennom temakvelder, få hjelp til å navigere i det norske helsesystemet, møte likepersoner, få språktrening eller informasjon om rettigheter. Kvinnehelsehuset åpnet dørene i august 2023, og har hatt over 12.000 kvinner på aktivitet/samlinger.

I samarbeid med Sørlandet sykehus driver vi flerkulturell doula. Vi vet at kvinner med kort botid i Norge har høyere risiko for blødninger, komplikasjoner og keisersnitt enn etnisk norske. Flerkulturelle doulaer er kvinner med minoritetsbakgrunn som selv har født i Norge. Den flerkulturelle doulaen blir koblet med en gravid kvinne i svangerskapet som deler samme språk og kulturelle bakgrunn som henne selv. De fungerer som en kulturell brobygger som støtter og følger den gravide kvinnen og hennes familie gjennom perioden før, under og etter fødsel. Dette gjøres alltid i tett samarbeid med sykehuset. Ny forskning på flerkulturell doula viser at dette er et tiltak som gir likeverdige tilbud og det senker risikoen. [Flerkulturell doula ved fødsel gir langt bedre helse for mor – NRK Sørlandet – Lokale nyheter, TV og radio](#)

Sanitetskvinnene støtter at fylkeskommunen har en regional plan for likestilling, inkludering og mangfold. Vi vil understreke viktigheten av at en slik plan blir konkret og anvendelig, slik at den brukes aktivt og følges opp med handling.

Vi støtter de fem plantemaene som er valgt ut, og har følgende konkrete innspill til enkelte av temaene:

Oppvekst og utdanning:

Regjeringens stortingsmelding mot seksuell trakassering viser at seksuell trakassering på skolen er et omfattende problem. Samtidig vet vi at hver femte kvinne i Norge har blitt voldtatt, halvparten før fylte 18 år. Sanitetskvinnene er bekymret for omfanget av seksuell trakassering og seksualisert vold som rammer ungdom. Vi vil understreke

viktigheten av at dette tas inn i handlingsplanene, men også sees i sammenheng med ressursituasjonen i skolen for øvrig.

Da voldtektutvalget leverte sin NOU etterlyste de et forebyggingsløft rettet mot hele befolkningen, som inkluderer en styrket seksualitetsundervisning. Til tross for at læreplanene legger opp til en seksualitetsundervisning med bred tilnærming, viser en kartlegging fra Sex og Samfunn gjort i 2022 at de fleste elever ønsker seg mer og bedre seksualitetsundervisning i skolen. Den samme undersøkelsen viser at bare 12% av de spurte lærerne opplever at de fikk kunnskap om seksualitetsundervisning i utdanningen sin. NOUen viser også til undersøkelser som har vist at ungdom ønsker mer undervisning, blant annet om pornografi, egne og andres grenser, voldtekt og relasjoner. Sanitetskvinnene vil understreke at fylkeskommunen som skoleeier kan benytte sitt handlingsrom til å styrke seksualundervisningen i Agder, gjennom for eksempel å satse på videreutdanning eller samarbeid med organisasjoner.

Et arbeidsliv for alle

Sanitetskvinnene driver lavterskeltilbudet «Språkvenn» som er språktrening for innvandrede kvinner. Vi vet at veldig mange av disse kvinnene ønsker å jobbe, men at de møter barrierer. Det kan være at det er vanskelig å få jobb uten å snakke flytende norsk, men samtidig vanskelig å lære flytende norsk uten å ha jobb. Eller de opplever at formell kompetanse fra hjemlandet ikke godkjennes i Norge. Vi savner denne gruppen i plandelen om arbeidsliv, og håper fylkeskommunen vil legge inn planer for å inkludere de med minoritetsbakgrunn i arbeidslivet.

Likeverdige tjenester

Likeverdige tjenester er nødvendig for likestilling. Da Kvinnehelseutvalget leverte sin NOU: Den store forskjellen var en av hovedkonklusjonene at vi mangler likeverdige helsetjenester i Norge. Sanitetskvinnene er derfor overrasket over at ikke helse er nevnt i denne delen av planen.

Kjønnsperspektivet er nødvendig både i fylkeskommunens folkehelsearbeid og innen tannhelsetjenesten, dersom vi skal sikre likeverdige tjenester for hele befolkningen. Vi vet også at minoritetsbefolkningen er særlig utsatt for å ikke få likeverdige helsetjenester, og ber om at dette perspektivet tas med i det videre arbeidet.

Sanitetskvinnene er en av mange organisasjoner som bidrar til å sikre mer likeverdige helsetjenester gjennom vårt arbeid. Vi håper det videre planarbeidet vil kartlegge de ressursene som finnes i frivillig sektor og at handlingsplanen vil inneholde tiltak for å samarbeide med og styrke frivillige organisasjoner som jobber med dette.

Et trygt samfunn

Vold og overgrep er et omfattende folkehelseproblem, som berører den enkelte kvinne for frihet og helse. For mange kvinner er det å leve i et voldelig og kontrollerende forhold

et hinder for å jobbe og delta i samfunnet. Vi er glade for at planen anerkjenner dette problemet. Sanitetskvinnene møter mange voldsutsatte kvinner i vårt arbeid. Vi vet at møtet med det offentlige er krevende for mange av dem. Kompetansen om vold er varierende i samfunnet og også blant offentlig ansatte. Agder fylkeskommune bør ha mål om å heve kompetansen om vold i nære relasjoner og ulike former for vold blant sine ansatte.

På vegne av Sanitetskvinnene i Agder

Kaia Helgemo Lindtner

Prosjektleder Kvinnehelsehus Kristiansand

Ann-Helen Spernes

Fylkesleder Sanitetskvinnene Agder-Øst

Elin Robstad

Fylkesleder Sanitetskvinnene Agder-Vest